

Napredisani se depisi ne tiskaju. Pripremljena se pisma tiskaju po 5 svaki redak. Oglasi od 6 redaka stoje 60 nč. za svaki redak više 5 nč. ili u slučaju opetovanja na pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarom naputnicom (seosno postale) na administraciju "Naše Sloge". Ime, prezime i najbliža pošta valja točno označiti.

Komna list nedodje na vrijeme, naka to javi odpravništva u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasta male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cijeloj arku.
Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju.
Nebilježovani listovi se neprimaju. Predplata a poštarinom stoji 6 for. za seljake 3 for. na godinu. Razmjerni for. 2 1/2, i 1 za pol godinu. Istan carevine više poštarina.
Na malo jedan broj 3 novč.
Gredništvo i administracija nalaz se u Via Carintia br. 25.

Sačuvajmo narodno blago (pjesme, običaje itd.)

8. Pravo pučko sakupljati posve je važna stvar, ali zajedno i najteža, osobito onomu, koj nije pročitao kakvu knjigu o tomu. Šoj bi imao da'le volju pobirati posebno pučko pravo, tomu će naše uredništvo dragovoljno točnije odnosne naputke podati. Najviše je potreba doznati, da li to pravo još postoji i da li se polag njega upravlja, ili se samo pripovjeda da je negda tako bilo.
Glavna pučka prava jesu:

I. Pravo posebno i to:
a) pravo obiteljsko n. pr. kada i kako se vjenčanja obavljaju i pod kojimi uvjeti? Kakva prava i dužnosti ima muž, žena, djeveri, kumi i djeca, i koja su prava, osobito kod baštinstva itd.? Koliko ima pravne krestosti vjeritba, obećanje, koje pravo ima prevarena djevojka itd.

Kada i kako se obećaju mladoženje za ženitbu i koje obrede i običaje čini se kod toga zakona (pira)? Koja prava valjaju „za vjeno“ mladoženjah? Čuvaju li mladići u svojem selu djevojke pred tuđimi sporad ženitba? Koja prava, dužnosti i poslove ima muž radi žene i obratno? Koju oblast i dokle imaju roditelji na svoju djecu, primljenu (adoptovanu) i nezakonitu? Kod kojih svečanostih obitelji sakupljaju se prijatelji i rodbina i kako jih svetkuju? Koja imena jesu za rodbinu, kume i rodjake?

Koja prava i običaji postoje za „oporuku“ i „baštinstvo“, te koga izbiraju obično za „tutora“?
Kako se čine obveze i ugovori kod prodaja i kupovanja, te koji su kod toga obredi, formule i simboli? Koje svjedoke (priče) uzimaju i koliko? Koji su uzroci, da se kmeti naš

među sobom „sude“ (na pravicu gone) i za koje stvari najviše?

Koja prava i dužnosti ima kmet, sočal i blapac; go-podar napram čeljadi i kakva je plaća (mito); pod kojimi uvjeti ide jedan drugomu pomoći s ljudmi ili sa živinom? Obstoji li još „robot“ i za koje stvari?
b) pravo stvarno kod kupovanja i drugih pogodba (kontrakta), posudjivanja i prodavanja. Koje su ovdje obveze i formule?

Kako narod bilježi brojeve na palicu ili rovaš? Koje su mjere i utezi još u običaju pri pogodbah? Kolika je gdje palica sokna, libra sira, kvarta ulja, star pšenice, kadnije itd.?

II. Pravo obćenito i to:
a) pravo nutarnje u obćini, uprava obćinskoga imetka i obćinskih stvari. Koj je u obćini sudac, župan; njihova oblast nasprama obćini i obćinarom itd. Kako narod misli o porabi komunala? Kako umišlja položaj cesarskralja, ministra, sudca u državi?

Obćine kao vlasnice:
Koji imetak ima obćina? Koji zapovjeda najviše u selu i obćini; jesu li još zadruga, stani ovčarski, starešine i župani, njihova oblast i vlastitosti? Kako prima obćina među sebe ljude tuđe? Stoji li još i u kojoj mjeri gostoljubnost i koje navade jesu kod iste? Ima li gdje u bogata kmeta predjel kuće, koj bi se zvao „Gostinjac“ ili tomu slično?

b) pravo kazneno. Koji su obćini zločini i prekršaji među pukom i koji su polag mnijenja puka najgori?

Obćine kao sudci:
Koj biva u obćini ili selu poglavar, sudac i pomiritelj, te koje bijahu pedepse ili jesu još? Koja prava imaju žene kod ovih sudovah? Jesu li kod obćin. suda branioci, koliko i koji jesu pripušteni za svjedoke? Koliko vrsti poznaje puk prisega, što

kaže o krivju prisegi i koje dokaze i za kojimi obredi se čine iste (zaklinjanjem, skušnjom itd.) Kako se čini odsuda i koje formule ima ista? Koju odsudu puk ima za malu, te koju za veliku i sramotnu? U čem puk vidi posve veliku, a u čem neznatnu povredu prava?

Što misli puk za druge tuđe narode i zemlje; koje pripovjesti, poslovice i pjesme ima za iste? Razlikuje li iste i dieli više po jeziku ili po vjeri?

Što kaže puk o ratu s tuđim narodom, koje mnjenje ima za vojnike itd. Kako poredjuje države po jakosti i veličini onaj, koj nije bio u školah.

Napokon je potreba znati dali obstoji još među pukom svojta (svojsina) zadruga, župa, pleme i obćina i kako je naredjena?

III. Pravo međunarodno. Koji pojam i sud ima puk o drugih narodih i kakve pripovjesti pripovjeda o njih. Što misli o vojnicih, ratu itd. Imena vrhovah, ogradah, grobljah itd., što puk pripovjeda o istih, jesu li novci zakopani nutra ili zakleta crkva ili vojnici, n. pr.: Divičgrad, Dvi gradje, Pieuge, Klenovac itd.

Jezik puka i naričje (provincijalizmi), kako nazivlje stvari u naravi, gospodarstva, kod kuće osobito pak fraze i izraze starinske ili različite od jezika književnoga n. pr.: pir (ženitba), mlad (proljeće), badnji dan, kriesnice, buzdohan itd.

Simbolična i mitična imena n. pr. Kraljević Marko, Gavan, Skanderbeg, Šibinjanin Janko itd., pak dalje što puk pripovjeda o višah, vještichah, strigi, mōri, vukodlaku, jedogenje, rise, repce, zelence, sreću, duhe, kuge, smrt itd. Što kaže o kovanju novcah i koji zna zakletve u bolestih itd.

Ovo su dakle u kratko pitanja o gradivu za etnografiju Istre. Svaki

rodoljub, koj ljubi svoj rod i svoju otadžbinu, imao bi se odzvati makar koliko toliko. Snaga, sloga i dobra volja je potrebna, da se štogod učini.

Pogled po svietu.

Trst, dne 26. marča 1890.

Austro-Ugarska: Proračunska razprava u carevinskom vieću imala bi započeti tekak poslije uskrsa premda je vlada želila, da bi se proračun čim prije razpravio. Uskršni praznici trajači će od 28. t. mj. pa do polovice budućege.

U sjednici od dne 21. t. mj. bijaše prihvaćen vladin predlog za državnu podporu Galiciji, koja je nastradala prošle godine radi nerodice. Primljena bijaše također resolucija k zakonu o kućarini, kojom se pozivlje vladu, da bi kod preustrojstva izravnog poreza snizila porez na kućarinu. Dne 24. t. mj. zaključilo je carevinsko vieće, da se podrobno razpravi zakon o promjeni dohodarine za grad Beč. Prošloga čedna obavili se izbori za gradsko zastupstvo u Beču. U nekoih kotarih podlegoše njpmački liberali antisemitom t. j. konservativnim Niemcem, koji rojuju proti židovom. Sada irandu antisemiti u bečkom gradskom zastupstvu 36 zastupnika, što čini više od četvrtine obćinskoga zastupstva. Bečki židovski i drugi liberalni listovi u Austriji nemogu nikako zaboraviti te pobjede antisemita srdeć se na bečko pučanstvo, koje da je tobož pod noge bacilo svaki napredak i slobodu. Tko da se nečudi toj drzovitosti židovskoj, kao da su oni ikkada bili prijatelji il promicatelji napredka i slobode!

U hrvatskom saboru imadu se popuniti dva zastupnička mjesta i to

PODLISTAK.

Prodaničeva kći.

Crtica iz Istre, piše Fr. S-č-f. Gradinski

(Konac.)

Pročitav Franjo tresući se majčin list, probliedi, sgnjeđi nedužni papir te huknu poput ranjena lava: „prokleta nevjero!“

Treća godina vojničtva primicala se koncu, a isluženi vojnici vraćali se iz Pule veselo kući. Jedini naš Franjo bio je mrk i ljutit, pa niti ista krivošija čorda, niti „kapralija“ do koje se dočepao, nije ga mogla razveseliti. Mladić se žalostan primicao roditeljskoj kući, a srce pucalo mu se od boli. Pred očima mu svjeder lođila nevjernica Kata.

— Al šta je tebi, dragi sinko? upita zabrinuta udovica svog jedinca Franju, iza kako se prva četvrtica dolazka utaložila. — Ti si mi se Franjo, odkad si pošao od kuće, jako promjenio, šta ti se dogodilo u Pali?

Neimadem razloga, draga majko, tužiti se na Pulu, već me taru drugi jedi, odgovori mladić teško uzdašuv.

— Al opameti se, sinko; gle, ja sam već ostarijela, trebalo bi mi pomoćnice-ruke, a i za te bi bilo bolje, da si nadjes

drugaricu. Ta valjda ne kaniš ostati vječnim neženjom? Gle, u selu nema nijedne, koja bi ti se odrekla, a nevjernu Katu izbij si iz glave. Saznala sam slučajno za tu tvoju ljubav. Sviet govori koješta o njoj . . . a oni niti ne žiru sretno u braku!

— Ne! ne! ja moram prije da govorim s njom, da joj pogledam u one izdajničke oči, vidjet ću, je li će nevjernica moći odoljeti momu pogledu? Pitat ću ju — — — moram saznati sve!

Prošlo je istom nekoliko dana, što se Franjo vratio iz Pule kući, a selom se pronic glas, da se joj prošle noći vratio Talijan Sacchetti već kasno u noć pijan kući, pa da je do polmariva izbio ženu si Katu, pa niti diete u koljevci nije divljak pošteđio. Zatim da ga je nestalo iz Topolovca, kano da ga je zemlja proždrla, za kako si je natrpao džepove novcem iz obćinske blagajne — težkimi žuljevji jednoga kmeta.

Grozno djelovala ta vjest na čitavo mjesto, a najviše na našeg Franju, koji pohiti u kuću Sacchetti-a, da vidi šta je u stvari. Al je imao i šta da vidi. U kutu jedne sobe stajala razkucirane kose, sva ranjena žena, a u koljevci već diete polmarivo. Mozag mu stinu, ko vatra mu za-plamsale oči, a srce mu htjelo od boli probiti grud. Kata, koja je drhtala od straha, boječ se još i sad stoga nemilo-

srdnoga supruga, okrene se k pridolomu, nu upoznavši u njemu svoga nekadašnjega ljubovnika Franju, vrele suze joj zaljuju oči, a ustne joj stale bolno jecati . . .

— Franjo oprosti, ja ti se nisam svoje volje iznevjerila, kriv je tomu moj otac i i neoretni mi suprug. Mučili me danju i noćju dok me neprisiliše na grđno izdajstvo. Oh Bože! jaderno moje diete! . . .

Franjo, smućen i slomljen od boli srčbe, poče nakos podulje stanke miriti Katu, prem je njegovo bolno i raztrgano srce, trebalo i samo najviše utjehe.

Umiri se, neoretna Kato, Bog će i tebi biti milostiv; ta znao sam ja to i prije, srce mi govorilo, da ti nisi kriva, da tuj mora biti neka prokleta spletko, jer inače ti nebi bila pošla za toga krvopiju i klataže talijanskoga. Al umiri se ženo i njemu će doći crni petak i njega čeka težka pedepsa na ovom il na onom svietu. Budi srećna i s Bogom!

Minuli dani, prolazile godine u zaborav ostavljajuć za sobom komu gorke komu sladke uspomene. Naš Topolovac ljepo je napredovao pod novom narodnom upravom. Množilo mu se pučanstvo prem se i njegovo groblje povećavalo mnogimi novimi grobovi, među kojimi odlikovao se jedan osobito tim, što su na njemu svake godine procvale ljubice, što jih brižna

ruka nečija za rana proljeća, čim bi snieg okopnio, pomno sadila i njegovala. Bio to nadgrobni humak Prodaničeva Katicice, kojoj je bezdušni suprug otvorio prerani grob.

Nje se je već malo tko sjećao u Topolovcu; ta novi pokojnici iztisnuli joj uspomenu i iz srdcah onih, kojim je bliže stajala. A ipak je još jedna duša, koja se je i danas živo sjećala, košto i pred dvadeset godina, koja i danas kleži na njenom grobu, siljuć vruću molitvu pred prestolje Višnjega. U toj osobi upoznajemo namah našega Franju, na čijem je licu bol i dugotrajna tuga dođuje zarila dublje brazde, a na čelu nabrala šire nabore, nu ipak to je on — stari neženja Franjo. Od onda je već mnogo oluja prohujalo nad njegovom glavom, a i crni grob mu već odavna sakrio stariću majku, koja je toli vruće želila n-pisiti na rukah čedo svoga sina. Nu ipak toga joj Višnji dosudio nije, ona je zaklopila oči, prije no se sadala, a Franjo nečjede čuti o ženitbi ni poslije njezine smrti. Mirno njegovo oko bulji danas a nekim čudnim zadovoljstvom u godu nesudjene mu žene. Ustne mu se mičnu, dočim tihano šapću: Nek počivaju u miru, Kato, tvoje mlade kosti, jer ja sam se jur umirio. Čitavih dvadeset godina očekivah onoga, koji je uzrok tvoje nesreće, a i moje. Nu danas već stoji on pred licem božjim. Kakc je radio tako uživa,

za: Svarački izborni kotar i za kotar dolnji Miholjac. Za prvi kotar kandidira stranka prava jednoga najvriednijih pristasa svojih, naime poznatoga rodoljuba Frana Folnegovića, kojemu se još nezna za protukandidata. Za miholjački kotar kandidira vladina stranka osječkoga odvjetnika dra. Riffiera, dočim se nije taj još za sada opozicija za svoga kandidata pobrinula.

Crnagora: Obitelj junackoga kneza Nikole stigla je prošloga čedna grdna domaća nesreća. Umrla mu je naime najstarija kćerka Zorka udata za kneza Petra Karadjodjevića. Obiteljsku tugu s vladajućom kućom na Cetinju dieli iskreno svako pošteno slavensko srce.

Srbija: Među Srbijom i bugarskom nastadoše ozbiljne razmirice i to — kako se čini — zbog macedonskih mladića, koji bijahu odgajani u Biogradskoj svetosavskoj školi, i koje da je na bjeg iz Biograda nagovorio bugarski zastupnik u Biogradu g. Minčević. Radi toga nagovora i bjega interperilerala je srbska vlada bugarsku zahtevajuću odlučno, do svoga agenta iz Biograda natrag pozove. Tomu da se opire bugarska vlada a odatle da je zavladala napetost između obiju vlada.

Bugarska: Razprava proti manjoru Panici, koji je bio zasnovao — kako vladini listovi tvrde — urotu proti knezu Ferdinandu — zavlače se sve to viši pod izlikom novih otkrića. No čini se, da bugarski vlastodržci neimaju pravoga ruzloga, da majora odmađu, jer je po svoj prilici sva ta tobožnja urota, izmišljotina ministra Stambulova.

Italija: Prigodom odstupa kneza Bismarka brzojavio je ovomu ministar Crispi izraziv mu svoje sažaljenje, povjerenje i neograničenu odanost, te iztaknuo vriednost dragociena mira koj je knez Njemačkoj i Europi sačuvao. U talijanskom parlamentu bijaše ovih dana prihvaćen vladin predlog, da se izruči sudu opozicionalnoga zastupnika Costu, komu spočitnuše vladini govornici, da je socijalist, bez domovine.

Njemačka: Odstup kneza Bismarka presenetio je ne samo njemačke časopise, već dapače i mnoge druge, koji su držali, da je knez svemoguć i jedini, koji je kadar upravljati sudbinom Njemačke a dielomice i Europe. Kano glavni uzrok tomu odstupu pripisuju nesporazumljenje između cesara Vilima i kneza, koji da nije mogao dalje trpiti što ga je cesar u svih važnijih pitanjih mimoilazio radeć na svoju ruku.

kako je živio tako je i umro. Nesretnik nije hotio okajati svoga grieha na ovom svijetu, pa će ga okajati na drugom. Za glavio je u pjanavatu, u težkom griehu; moli se za njega, Bog mu bio milostiv!

Jednog zimskog dana zapitila silna bura i zavijala ko u procepa guja ljuta, prigrbljuj vrhove omorika i visokih topola, te pričila i samim krovovom slatunatih kolibica i slabih zidanica. Sviet se u Topolovcu zgražavao, pa cielog života nije jošter doživio takva nevremena, te je i nagadjao koješta.

— Sjegurao se koji od naših na moru utopio! govoriš jedni.

— Valjda se koji objasio? negadjali drugi, dok nakon nekoliko dana nenadješe četvrt sata izvan Topolovca u jednoj dražici raztreskanu ladju i razmrcvarenu lješinu nesretnoga Franje, kojega bijaše jedva poznati. On se bijaše naime svojom ladjicom loveć ribu odviše odaljio od kraja, te ga nesretnika iznenada ulovi silna bura te raztreskav mu more o hrđine ladju, proguta napokon i njega izbaciv ga kasnije za ostanci ladje u spomenutu dražicu. Njegovi suobčinari priredišu mu lep spričuvod, jer bijaše obćenito štovani i ljubljen radi svoga poštenja i dobrote. Sve ga je žalilo, sve se za nj vruće Bogu molilo, a nezaboraviše mnogi ni na nesretan Katu, koja je pala žrtvom talijanskomu dočepu.

Franina i Jurina

Dragi moj čaca!

Vam davam na znanje, da sam primio Vaše pismo i da mi je jako drago, što ste svi zdravi i veseli kao što sam i ja. Na Vaše pitanje, koji li to mi slavski jezik učimo ovdje na gimnaziji, odgovaram Vam, da je to hrvatski jezik i da je naš učitelj pravi prijatelj našega jezika, a on sam istarski Hrvat. Nije ono u svjedochi pogrieha, gdje je istakano „lingua slava“ nego, kako znate, naši Talijani i prijatelji našim Niemci neće da priznaju, da je naš jezik hrvatski, pak ga krute „lingua slava“ samo da mu neđaju pravoga imena. Mi se tomu smijemo premda smo jošter djeca, a drago nam je, da se tomu čudite i Vi, premda niste derali gaće po visokih školah. Eto dakle čemu se djeca smiju a seljaci čude, to je za našu visoku i učenu gospodu mudro i pametno! Al neka bude i tako. Prijie nismo bili ni „Slavi“ a sada nas već bar za Slavene priznaju, pak će morati do mala, ako Bog dade, i za Hrvate, bilo njim to drago ili ne.

Pozdravite mi ljepo dobrog strica Jurina, a braću, majčicu i Vas cjeluju u duhu
Vaš

Tenčić.

Fr. Jurino moj čuj oviatu.

Jur. Ala hitro.

Fr. Zadnja „baba“ se tuži, da su na dan zadnjih izbora va Paxine nekemu izrenjačkemu kmetu pulića obesili.

Jur. Ješ pak to istina?

Fr. Dragi ti, gospoda pazinaka su mu ga dobro platili onda neć skuhati neć spekli pak njim ga je pomogal skončat.

Jur. Tako zaš se „baba“ riji?

Fr. Žal njoj je, da njoj nisu pećanju poslali.

Jur. Ter te još bit izbori.

Fr. Ja, ma ono ča je klesalo, onega ni.

Supruzima:

Franu dru. Bachmanu,

Franjici Pavlini rođj. Battestin

prigodom

dvadesetpetogodišnjice njihovog vjenčanja.

Iz čeških Ribnovskih čuma

— A već je davno braćo moja mila —

U našo kraje došleto soko:

Ognjevito mu sjalo oko

A brčno perje kišlo mu krila. —

Pred njegovim klikom i vlatrim zorum

U mratne špilje

Sorviljage se noćne skrile. —

Nad Kastvom klik je njegov jeknuo

I probudio Kastavske sokole

U boj ih zoveš na prožderna ptice —

Oj liepo tad je bilo pogledati

Kad jasna zora na istoku planu,

U rujnom žaru vrh zasijnu Učki

Naviješćujući ljepše dni Istranu . . .

Kad Kastav složnim zagrmio glasom:

„Hrvati smo i — svrt svim krvosasom!“

Svom Istrom jeknuo klik gromorni

Istarski Hrvat oda ona se prenju

Te rosnom zjenom

U pozdrav kliknu ogranulom danu!

Od golemog čuda snektiv se:

U mladom ruhu pred njim narav blišta,

Ko ave da živi, sbori, čini mu se:

I vali mora Jadranskoga

Uz skladni žubor ptica.

I tiš, šapat hrasta istranskoga

Uz stakli miriš ljubičica,

I kukca žut,

I vjitra huk

Ka glasom tajnia, sve mu progovara:

„Ne dremajli više oj Istrane mili,

Iz dna se duše opjeto kljetji sili,

Sa rukom stresi željezne okove,

Pa pogledaj na Kastavske sokole

Nad Utkom gdje se vrdjom krila vija

I elasti zlatne slobodice pija —

Ka ovi pregist slobodice za slobodom

Sraznuta bit je za čovjeka robom“ . . .

I Istran-Hrvat pregist za slobodom . . .

Na prizor ovaj češki kliknu soko:

„Nad Istrom noć se širi više krila,

Pred svjetlom noćne pobjegode ptice,

U Istri ljudi i zavr oživaju,

Nad njom se vedro osmijava nebo.

U inu nećo mi se poći zemljo,

Za Istrom uvijek moje srce čezne,

Gdje Hrvat sokoš mom se odvra glavu

Tuj moje srce nadje srce srodno,

Tuj sokolica druga moja živi,

Tuj nadje, ljubav i sva sreća moja —

U kraja tome viek svoj izvit želim“.

I dolećela sokolica krasna

Iz biele Rieke primorskoga grada

Na gudi pade češkome sokolu

I morem dragosti poplavi mu srce . . .

U ubavome Biestrčkome polju

Ljubljeni par si svoje gujezdo savi

I neostaše sami —

Ka rajski stvori sokolici mladi

Okāl njih klikuč oblietaše divni

U slast im stopiv roditeljsko srce . . .

Al trajne sreće na tom svijetu nema . . .

Kad mladim brčno ponarasto perja

Iz avoga gujezda digoš se k nebu:

U rajsku svjetlost pišad se uzvinu,

Jer raski svjetlost angjelima prija —

U plać i tugu roditelje rinu . . .

Al vjera sveta etiča roditelje.

Sa oči gorke obrisali suze

Pa okol sebe pogledali mlo

Gdje kitno kolo istranskih mladića

Mladića krasnih, ukoželjnih, ruke

Pram njima šire i za pomoć prose.

U sokolova naših — braćo mila —

Slavjansko kuca milostivo srce

Slavjanska blaga strji krvcu . . .

U mjesto svoje otlečeše djeca

Pod avoga krila Istrančad primiše

I dobrim oćem, majkom bješe svima —

Tko nas bi moga prebrojiti suze,

Što siromahnim otrše sa lica?

Tko gladne, što ih založiše hljbom?

Tko žedne, što ih napojiše pilom?

Tko tužne, što im rasvedriše dušu?

Taj češki sokol, moja braćo draga,

Fran Bachman sladkim imenom se vieš

A njega druga sokolica mila

To Franjica je znanog roda Battestinā. —

Već četvrt vieka vremena proteklo

U hramu božjem što si vjeru daše

Do grba da će vjerni si ostati.

U to si vrijeme podigoše goru

Od staha zlata i od srebra dražu:

Visoku goru: dobrih, alasnih djela.

Ta gora braćo! vrikom nebo tiče.

Na vršku onom iznad stobe ljudske

U sjajnoj slavi Bachmanovi stoje;

Priznanje vruće Istranskih Hrvata

Nemirli im vienac harno vije

A nebo vedro što se nad njim smije

Unapried platu svoju im obriče. —

Oj tako braćo! bezamrtnost se stiče!*)

Istarski Hrvati.

Različite vesti.

† Frane Bachman.

Prošle subote zaplakasmo u ilirskoj Bistrici nad svježim grobom uzor rodoljuba, poštenjaka i premilog nam pobratima g. Frana Bachmana, zemaljskoga kotarskoga lješnika, koji je izdahnuo svoju plemenitu dušu u četvrtak dne 20. t. mj. nakon pozulje bolesti providjen svetimi otajstvi za umirajuće. Ime Bachmanovo poznato bijaše na daleko a spominjaju ga svatko, koj ga je samo jednom čuo li vidio, njekim osobitim pietetom, čuvstvom ljubavi i poštovanja. O njem bijaše jur pisano u „Našoj Slogi“ god. 1886. i 1888. Ovdje spominjemo samo sljedeće podatke: Pokojnik Fran rodio se god. 1831 u Richnovu u zapadnoj Češkoj od poštenih kmetakih roditelja. Svršivši pučke i srednje škole u domovini posveti se lješničkim naukam stupivši u bečki Terезijanum, odakle izadje kao vojnički lješnik. Njeko vrijeme službovač kod cesarske mornarice, no n brzo mu dosadi vojnički život te prenjo okolo god. 1863. službu občinskoga lješnika u Kastvu. Tuj se pokazao naš Fran u svoj svojoj veličini kano lješnik i rodoljub. Radio je marljivo i neumorno oko njegove bolnestnika krećić si tim put u srca onoga čestitoga puka. Nemanje uvješno bijaše njegovo djelovanje na narodnom polju Štimpiv odmah u kolo tadašnjih kastavskih

*) Dne 22. agusta godine 1883. stavili su za prvaka pomoćne njim ustrojiti čitavnica a i za boljak občine uzradi toliko, da ga kzanije i čitavnica imenova počastim članom a občina počastim gradjanom.

Pravak pomoćne njim ustrojiti čitavnica a i za boljak občine uzradi toliko, da ga kzanije i čitavnica imenova počastim članom a občina počastim gradjanom.

Preselivši se ekolo god. 1870 u Bistricu nezaboravi ni ta ni kastavske občine ni hrvatskoga naroda u Istri, što bi najviše mogla posvjedočiti naša „Bratovščina“. U svakoj prilici izkazao se on kao da bi bio rođen istarski Hrvat i nepropustiv nikad dolaziti k izborom za zemaljski sabor il carevinski vice. Nezadovoljan onim što je učinio za života, htjede usraditi za prosvjetu istarskih Hrvata i Slovenaca i poslije smrti, jer kako se čnje pustio je svo svojoj supruzi za svjet, da ona po svojoj smrti svo svoje namre „Bratovščini“. Poznajući pako nju i njezino plemenito srce nedvojimo nimalo, da će se ona felji nezaboravnoga supruga potpuno odavati, želeć njoj inače što dulji i koliko moguće sretniji život.

Kakvu ljubav i poštovanje uživale nezaboravni naš Fran, pokazalo se najliepše prigodom njegove smrti i pogreba. U toj obiteljskoj neareći bijahu razvije- noj udovi na osobitu uslugu: gospodjica Olga Balzar, koja je odmah poslije smrti Bachmanove kćerke Ljudmille nadomjestašila kao prava kći svu izgubljenu djecu, te u vrijeme bolesti skrbno njegovala pokojnika i pomogala njegovoj gospodji; g. sadbeni pristav dr. Klada, gdje Valencić i načelnik postaje g. Kováč.

Kod pogreba u mnoštvo domaćih učestnika svakoga stališa, školsku mladež i sve mjestne oblasti, opazili smo medju ostalimi: gospodju Balzar iz Ljubljane; sudca iz Rubnice g. Višnjarka; lješnika iz Logatca g. dra. Stergara; lješnika iz Sežane dra. Zenkovića; pošte meštra iz Solkana g. Pezdica, g. M. Mandiča iz Trsta; g. Vičk. Spintiča iz Poreča; obitelj Jenko-Sabec, viteza Viko i učitelja Nekernan iz Podgrada; lješnika dra. Tamara iz Voloskog; g. Kresnika ravateljja gimnazije na Rienci; deputacije občine, čitavnice i Bratovščine iz Kastva kao takođerj drugu raznu gospodu i gospodje. Razni tih doneose kreme vience a drugi ih poslata. Ordje spominjemo samo nekojke, koje smo mogli opaziti: Snpruga; Občina Kastav, Bratovščina, Čitavnica i prijatelji Kastavci; obitelj Jechel iz Rieke; obitelj Jenko-Sabec iz Podgrada; obitelj Koch iz Trsta; obitelj Balzar iz Ljubljane; društvo lješnika Kranjskih; obitelj Radež iz Bistrice; obitelj Kaučič iz Ljubljane.

Poslije svećane službe božje u župnoj crkvi u Trnovom i blagoslova na grobu odpjevalo je pjevački zbor nadgrobno tužaljku „Blagor mu“ a g. Mandič rekao nadgrobno slova, kojmu je iztaknuo izvanredne svakoga nasledovanja vriedne vrline pokojnika kao supruga, oca, prijatelja i rodoljuba te mu preporuču na knocu, da bi na onom svijetu molio za napredak i slobodu naroda, kao što je na ovom za nj neumorno radio. Govornika su svi prisutni slušali nadgrobnom čitaniem i kliknuli za njim: vječni Ti pokoj — Franjo!

Kod skupnoga prijateljskoga objeda razgovaralo se samo o blagom pokojniku i njegovih djelih, koje je posebice krasno iztaknuo dr. Frane Dubrovie, osobiti potštovatelj pokojnika a kod večere u užem krugu posjednik g. Bakarčić iz Kastva nadzvraće gospodji udovi uvjeravajuć ju da će onaj ljubav, koju su do sada gojili napram obojici, prenieti od sada na nju i na spomenutu gospodjicu Olgu, s kojimi diielimo iskreno sućenje kličuć njim: zdrave bile, a nezaboravnomu pobratimau: lahka Ti bila zemljica neizbrisiv spomen medju nami!

Novi odbor ženske podružnice sv. Ciriila i Metode u Trstu. Na glavnoj skupščini naše ženske podružnice, obdržavanof prošle nedelje, bijahu izabrane sljedeće gospodje i gospodjica u novi odbor: naprednoga Češkoj od poštenih kmetakih roditelja. Svršivši pučke i srednje škole u domovini posveti se lješničkim naukam stupivši u bečki Terезijanum, odakle izadje kao vojnički lješnik. Njeko vrijeme službovač kod cesarske mornarice, no n brzo mu dosadi vojnički život te prenjo okolo god. 1863. službu občinskoga lješnika u Kastvu. Tuj se pokazao naš Fran u svoj svojoj veličini kano lješnik i rodoljub. Radio je marljivo i neumorno oko njegove bolnestnika krećić si tim put u srca onoga čestitoga puka. Nemanje uvješno bijaše njegovo djelovanje na narodnom polju

Dioničari „Narodnoga Doma“ u Kastvu pozivlju se za ukrasni ponečeljak dne 7. aprila u 3 sata poslije podne u Kastva na dogovor o pregradnji društvenih prostorija.

Pruživšeni biskup Strossmayer obratio se svojim pismom ob 10. t. mj. na sve biskupe hrvatske katoličke metropolitije u svrhu, da bi nastojali dozniet i pokupiti svrhu i svojoj diociji prinesati za zgradu kapela, koja bi se po inicijativi lauretanskog biskupa imala podignuti u lauretanskog crkvi uz čast svećih slavenskih apostola Ciriil i Metoda, i koja bi imala stajati dvadeset i šest hiljada talijanskih lira. Sam lauretanski biskup, povladjen

